

מערכך", אין אני מקיים "והיה השדה וגו'!" ועל כן: דבת גירעון אין דלאו בת גירעון לא יוצאת לכהנים. זה אינו, כי: אדרבה יש לדרוש שתצא לכהנים, שכיון שכתוב "אם לא יגאל את השדה וגו' והיה השדה בצאתו ביובל" משמע שכל שהיא בת גאולה תצא לכהנים, והאי נמי בת גאולה היא, ואף שאינה בגאולה על ידי גירוע.

שנינו במשנה: גאלה אחד מן הכהנים וכו' לא יאמר וכו' הרי היא שלי.

תנו רבנן: כתיב: "והיה השדה בצאתו ביובל וגו' לכהן תהיה אחוזתו" מנה תלמוד לומר "אחוזתו", ולא אמר רק "לכהן תהיה"? ללמד: מניין לשדה שיוצא כלומר: שראויה לצאת לכהנים ביובל שלא גאלוה הבעלים ונאלה אחד מן הכהנים [מההקדש], מניין שלא יאמר: הואיל ויוצאה היתה לכהן אם היה ישראל גואלה, והרי היא עכשיו ביובל תחת ידי, ותהא שלי לבדי ולא תצא לשאר כהנים? ודין הוא שתהא שלי, מקל וחומר: בשל אחרים שגאלו אני זוכה, בשל עצמי על ידי גאולתי לא כל שכנ? תלמוד לומר "אחוזתו", למעט: אחוזה שירשה מאביו

כ"אחר", או דילמא, בן (28) מוקים לה ולא הבעל, שכנ הבן עדיף מבעל שהבן כשהוא יורש את אמו נוטל ירושה אף בראוי (29) ליפול לאמו לאחר מיתתה, כבמוחזק בידה בשעת מיתתה! מה שאין כן בבעל שהוא אינו יורש את הראוי ליפול לאשתו לאחר מיתתה, [כגון שמת אבי אשתו לאחר מיתתה].

ומסקינן: תיקו! (30)

בעא מיניה רמי בר חמא מרב הסדא: הקדישה המקדיש פחות משתי שנים לפני היובל, שדין שדה זו שהיא נפדית מן ההקדש בלי גירוע של השנים שעברו, [כדלעיל בתחילת הפרק], מהו שתצא לכהנים ביובל, אם בא אחר וגאלה בלא גירוע.

ומקשינן: אמר ליה רב חסדא לרמי בר חמא מאי דעתך לומר שלא תצא לכהנים?! אם משום שבפרשת שדה אחוזה כתוב "ונגרע מערכך", וכתוב גם "והיה השדה בצאתו ביובל קודש וגו' לכהן תהיה אחוזתו", ודעתך: שבאופן שאין אני מקיים בה "ונגרע

עכ"ל. ודייק הכסף משנה מדבריו שעל בן אין בכלל ספק ופשוט שהבן מעמיד לאמו וכל הספק הוא רק אם גם הבעל מעמיד.

29. ביאר הגר"א שכאן לא שייך לטעון כל שהוא אחר במקום בעל וכדלעיל לגבי בת ובן, שהרי הבן יורש גם במקום בעל בראוי ולכן יש לומר, שהבן יעמיד.

30. כתב הרמב"ם, כיון שזה ספק אם הקרקע שייכת לאשה או לכהנים מי שקדם ותפס זכה

להפקיע ממון. אך איך הם יכולים להפקיע את דין היציאה לכהנים.

ותירץ המנחת חינוך [שנה י] שגם היציאה לכהנים כיון שאצל הכהנים השדה היא חולין גמורים זה רק דין ממון ויכולים חז"ל לעקור אותו.

28. כתב הרמב"ם [פ"ד מערכין הכ"ב] האשה שהקדישה שדה אחוזתה וגאלה בעלה מיד ההקדש והגיע היובל והיא תחת יד הבעל הרי הדבר ספק אם תחזור לאשה או תצא לכהנים